

Represa d'EL PITIÚS

Marià Villangómez Fill Il·lustre d'Eivissa

Un suggeriment d'un dels socis assistents a l'assemblea general de l'Institut d'Estudis Eivissencs del 1988 va posar en marxa la reaparició de l'almanac *el Pitiús* de Joan Castelló Guasch.

Recuperar una publicació d'aquesta popularitat al llarg dels trenta-cinc anys en què va aparèixer (1945-1979) intentant copsar l'esperit didàctic, la distribució de continguts i fins i tot el format, va ser la feina d'un important grup de col·laboradors, ja que com recorda el «Molts anys i bons», l'entranyable lletra de convit al llarg de tants d'anys, «*avui és difícil que ningú tenguí la capacitat de feina de Joan Castelló i hem hagut de repartir-nos-la. Castelló recollia la informació, feia la composició, la impressió i fins i tot la distribució*».

L'acollida dels eivissencs i formenters als dos números de l'almanac apareguts —1989, 1990— ha estat esplèndida: del primer aparegut se'n va haver de fer una reimpressió i de l'almanac de 1990, ja preveient les vendes, s'ha efectuat un important

augment del tiratge. Així mateix d'un any a l'altre han estat més els col·laboradors que han volgut adherir-se a l'homenatge a Joan Castelló que representa la reaparició d'el Pitiús, com hom recorda a la portada de la publicació, en la qual, l'any 1990, ha estat recuperada la pàgina tan característica que havia saludat els pitiüsos cada any de la mà del nostre distingit fol·lorista.

Els temes tractats a l'almanac són els habituals en aquest tipus de publicació, un autèntic calaix de sastre: articles de divulgació (històrics, geogràfics, literaris...), notes sobre agricultura, rondalles, receptes de cuina, anècdotes...

Des de les pàgines de la revista EIVISSA saludam la reaparició d'una publicació que consideram complementària de la nostra en la feina de difusió i normalització cultural que porta a terme l'Institut d'Estudis Eivissencs.

J. A. RIBAS

Feia 46 anys que l'ajuntament d'Eivissa havia declarat l'últim Fill Il·lustre de la Ciutat, honor que va recaure sobre Isidor Macabich.

El consistori sortit de les eleccions de 1987 decidí per la unanimitat de tots els corporatius proposar la concessió de tan alta distinció a Marià Villangómez i Llobet, en la sessió del plenari municipal del dia 27 d'agost del mateix any. Feia escassament un mes que aquell consistori presidit per Enric Mayans havia pres possessió.

La primera dificultat sorgí en comprovar que les normes sobre la designació de Fills Il·lustres vigents, eren de l'any 1945 i deien —traduint del castellà, és clar— el següent:

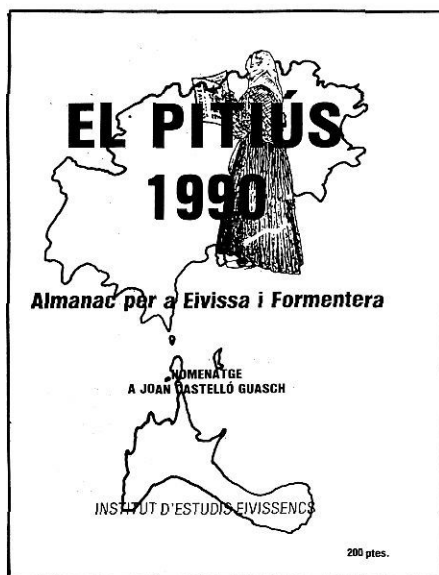
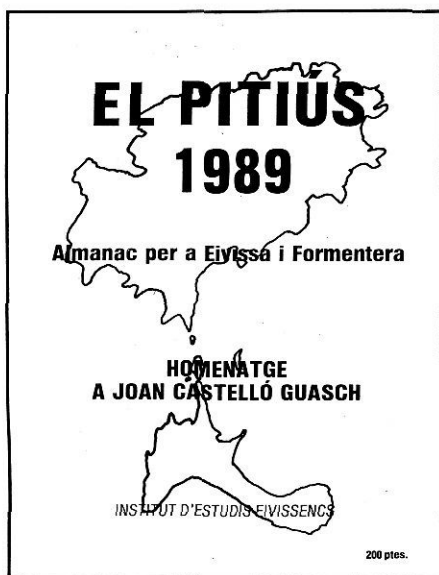
«Considerant que el títol de Fill Il·lustre és la major distinció que pot concedir aquesta Ciutat als nadius de la mateixa i la conveniència que es doni amb totes les garanties d'encert i imparcialitat, sense pressions particulars que, en minvar la dependència de criteri que s'ha de tenir sempre en la seua concessió, reduiria lamentablement l'abast i exemplaritat de l'honor concedit amb evident desprestigi d'aquesta Excm. Corporació, s'acorda per unanimitat:

1r No podrà concedir-se aquest preat títol de Fill Il·lustre fins passats 5 anys des dels traspàs de la persona indicada.

I l'informe reservat també, del prelat de la Diòcesi, amb inclusió del seu concepte sobre les circumstàncies morals i religioses de la persona de referència.»

Per tant, a la vegada que declaràvem Fill Il·lustre a Marià Villangómez, ens obligàvem a fer un nou Reglament d'Honors i de Distincions Municipals per tal d'obviar aquell reglament de postguerra.

Com a curiositat i com a mostra del poc que els importa la tradició i els

omez,

Villangómez, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 1989

costums a certs funcionaris, el nou reglament, còpia dolenta d'algun altre i llunyà ajuntament, substitueix el nostrat títol de Fill Il·lustre per un altre expuri de Fill Predilecte (vegeu el B.O.C.A.I.B. Num. 149 de 1-12-1987); la qual cosa estic segur que ignora el propi interessat. Així són les coses de la paperassa i del funcionari!

Amb tot i això i seguint el costum, el 5 d'agost, a les vuit i mitja de la tarda, festivitat de Santa Maria i amb el claustre de l'Ajuntament atapeït de públic es proclamà solemnement Marià Villangómez Fill Il·lustre; així consta en l'acte de la sessió, a pesar del que diu el Reglament. El que subscriu enumerà breument els molts mèrits de la persona que es proposava com a Fill Il·lustre.

El batle, a continuació, sotmeté a votació la proposta, la qual cosa fou aprovada per unanimitat.

El panegíric i l'oferiment de l'acte el féu el Sr. Josep Marí i Marí, membre de l'Institut d'Estudis Eivissencs i director de la Revista EIVISSA.

Tancà l'acte el nou Fill Il·lustre, que amb veu emocionada agraià la distinció que li concedia la seua Ciutat.

A la llarga i densa vida i obra de Marià Villangómez hom hi ha de referir tres fites més que premien l'esforç constant per a manifestar la seua dedicació vital i plena a treballar per la nostra cultura. Ens referim als premis i distincions dels quals ha estat objecte el nostre admirable i admirat mestre l'any 1989.

Tot començà quan el dia 8 de maig ens assabentàrem de la concessió del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a M. Villangómez. Podem dir que l'orgull ens omplí el pit, i ens estremírem d'alegria els eivissencs. A ca nostra, a l'Institut, consideràvem que érem part del premi, no debades n'ha estat un dels fundadors i una de les persones que ens fa sentir la seua presència constant, la seua veu, el seu consell, la feina ben feta i sense defallir.

L'11 de maig, un nombrós grup d'eivissencs ens reuníem al Palau Dalmau, a Barcelona, al voltant de Marià Villangómez, per participar de cos i esperit en el solemne acte oficial de lliurament de la màxima distinció que pot rebre un escriptor en llengua catalana. El comunicat de la Comissió Executiva de l'Institut d'Estudis Eivissencs, llegit a l'acte, no feia sinó expressar l'infinit agraïment que li devem. Els parlaments de Millàs, Isidor Marí i Pi de Cabanyes enfortiren el sentiment de solidaritat, el qual sentiment fou refermat pel guardonat quan afirmà que *«Hem de buscar la unió d'unes terres que la mar separa, però que molts de vincles, especialment el de la llengua, uneixen»*.

Pocs dies després, era la Universitat Balear qui homenatjava Villangómez, amb la concessió de la Medalla de Plata de dita Universitat. A la sala d'actes del Polivalent de Cas Serres i

amb assistència d'autoritats del Govern Balear, universitàries i del Consell Insular, i davant un bon grup de gent, Josep M.ª Llompart ens donava una magistral lliçó de l'obra del poeta. Amb la paraula precisa, bella i encisadora de Llompart, els parlaments de Pius Tur, Bennàssar i Palau, així com la modesta i agraïda paraula de resposta de M. Villangómez s'omplia un acte que allargava el fil dels merescuts homenatges.

I no havia de cloure 1989, quan l'Obra Cultural Balear volia afegir-se al reconeixement dels valors de fidelitat i arrelament a la cultura del nostre país, i li concedia la Distinció 31 de desembre 1989. El 20 de desembre, en un entranyable acte de lliurament dels premis i distincions, hom tenia l'honor de portar la representació de Marià Villangómez i llegia davant el públic mallorquí el seu senzill i cordial missatge d'agraïment a tal distinció. El nostre poeta, les estretes de mans, les entrevistes, els llums encesos, les lloances, els actes públics, els homenatges. Tots quants el coneixem sabem dels seus esforços per defugir protagonismes, actes multitudinaris i, a vegades, pesats. La seua genuïna senzillesa combina amb l'exquisida correcció, que no li permet rebutjar res ni ningú. Però, l'any ha estat fruitós, massa fruitós, diria ell.

L'enhorabona per a ell i per tots nosaltres.

FELIP CIRER

M. SERRA